
Trvalo udržateľné hospodárenie v regiónoch projektu VYNALES

Matej Schwarz

Aktuálne otázky ekonomiky a politiky
LH SR

10. december 2012

Projekt VYNALES APVV-0057-11

- **Cieľ:** vyhodnotiť stav lesa v regiónoch záujmových združení participujúcich na projekte z pohľadu TUOL
- **Odberatelia výsledkov:**
regionálne združenia vlastníkov neštátnych lesov
v regiónoch Banská Bystrica, Gemer, Liptov-Tatry,
Šariš, Trenčín, Žilina

Kritériá a indikátory TUOL

1. Zásady lesníctva" prijaté na "Konferencii OSN pre životné prostredie a rozvoj" v Rio de Janeiro, 1992
2. Pan-Európsky proces (Helsinki, Lisabon)
3. trochu odlišné sady pre PEFC a ďalšie účely

1. **Zachovanie** a primeraný rozvoj lesných zdrojov a ich príspevku do globálneho kolobehu uhlíka
2. **Zachovanie** zdravia a vitality lesných ekosystémov
3. **Zachovanie** a podpora produkčnej funkcie lesov (drevné aj nedrevné produkty)
4. **Zachovanie**, ochrana a primeraný rozvoj biologickej diverzity lesných ekosystémov
5. **Zachovanie** a primeraný rozvoj ochranných funkcií lesov (najmä pôdoochrannej a vodochrannej)
6. **Zachovanie** ostatných sociálno-ekonomických funkcií a podmienok

Podkladový materiál a metodika

- identifikácia regiónov a združení
 - na základe doručených podkladov od odberateľov výskumu
 - **509** členských združení v **6** regiónoch
 - pomocou názvu bolo v databáze PSL identifikovaných 392 záznamov (t.j. len 77% členských združení)
 - hranice regiónov stanovené na základe hraníc okresov, v ktorých sa nachádzajú porasty obhospodarované členmi
- údaje prevzaté zatiaľ len z databáz PSL (býv. LHP)
- **zatiaľ nám chýbajú trendy!!!** => náhradné riešenia
- porovnávané 3 resp. 4 kategórie – štátne, neštátne a neštátne v užívaní združení (plus lesy regiónov spolu), po jednotlivých regiónoch aj sumárne

Výmera lesov (indikátor 1.1)

	Banská Bystrica	Gemer	Liptov- Tatry	Šariš	Trenčín	Žilina	Spolu
Porasty spolu (ha)	408 656	257 202	181 016	188 775	191 382	89 776	1 316 807
Z toho neštátne (ha)	129 711	129 265	97 956	87 048	86 771	65 280	596 031
Z toho združení a (ha)	32 087	21 234	44 146	5 780	19 179	15 938	138 364
Podiel združení (%)	7,9	8,3	24,4	3,1	10	17,8	10,5

Výmera holín

zásoby, veková štruktúra
a zásoba uhlíka

	Gemer		Liptov-Tatry		Trenčín		Spolu	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Lesy spolu	474	0,18	1 614	0,89	621	0,32	4 685	0,36
Štátne	289	0,23	671	0,81	450	0,43	2 483	0,34
Neštátne	185	0,14	943	0,96	171	0,2	2 202	0,37
Združenia	19	0,09	390	0,89	18	0,09	626	0,45

Výmera ihličnatých porastov

	Banská Bystrica		Liptov- Tatry		Trenčín		Žilina		Spolu	
Lesy spolu	408 656		181 016		191 382		89 776		1 316 807	
	48 677	11,9	106 795	59	17 081	8,9	33 736	37,5	238 264	18,1
Štátne	278 945		83 060		104 611		24 496		720 776	
	38 499	13,8	46 414	55,8	9 053	8,6	8 836	36,1	119 752	16,6
Neštátne	129 711		97 956		86 771		65 280		596 031	
	10 178	7,8	60 381	61,64	8 028	9,2	24 900	38,1	118 512	19,8
Združenia	32 087		44 164		19 179		15 938		138 364	
	3 058	9,5	30 073	68,11	1 699	8,8	6 025	37,8	46 058	33,2

Kategórie lesov

Kategória lesa		Spolu	%
H	Lesy spolu	927 899	70,5
	Štátne	511 991	71,0
	Neštátne	415 908	69,8
	Združenia	90 699	65,6
O	Lesy spolu	251 284	19,1
	Štátne	132 111	18,3
	Neštátne	119 173	20,0
	Združenia	36 199	26,2
U	Lesy spolu	137 628	10,5
	Štátne	76 676	10,6
	Združenia	11 466	8,3

Kategórie lesov [%]

Združenie	Hospodárske	Ochranné	Osobitného určenia	Spolu
Banská Bystrica	86,7	10,7	2,3	100
Gemer	45,8	16,9	3,3	100
Liptov-Tatry	44,8	51,8	3,4	100
Šariš	91,1	7,8	1,1	100
Trenčín	86,4	13,4	0,2	100
Žilina	72,4	21,2	6,3	100

z toho 81%
sú „protiimiséne lesy“

celá hodnota sú
„protiimiséne lesy“

Zásoby dreva [m³] (indikátor 1.2)

		Banská Bystrica	Gemer	Liptov- Tatry	Šariš	Trenčín	Žilina	spolu
Ihl.	Celé regióny	16,5	8,1	28,9	1,6	5,2	12,3	72,7
	Združenia	1,0	1,6	8,0	0,1	0,5	2,1	13,3
List.	Celé regióny	23,3	19,6	1,1	23,8	18,8	3,3	90,0
	Združenia	2,2	0,9	0,2	0,5	1,9	0,5	6,3
Zmieš	Celé regióny	58,7	35,8	13,9	14,4	23,7	9,4	156,0
	Združenia	4,8	3,0	2,8	0,5	2,4	1,6	15,1

Hektárové zásoby dreva [m³/ha] (združenia)

		Banská Bystrica	Gemer	Liptov- Tatry	Šariš	Trenčín	Žilina
Ihl.	Štátne	342	332	267	164	298	388
	Neštátne	330	324	274	303	313	356
	Združenia	341	342	265	265	284	348
List.	Štátne	229	260	156	287	257	230
	Neštátne	254	256	199	271	259	219
	Združenia	262	253	199	258	254	215
Zmieš	Štátne	220	236	198	149	229	232
	Neštátne	237	223	224	151	242	232
	Združenia	236	235	216	168	236	219

□ TUOL: nemali by klesať

□ Slovensko:

244 m³/ha

Introdukované dreviny

		Lesy spolu	Štátne	Neštátne	Združenia
Agát	ha	14 883	10 652	4 231	923
	%	1,1	1,5	0,7	0,7
Borovica čierna	ha	5 270	2 787	2 483	480
	%	0,4	0,4	0,4	0,3
Dub červený	ha	972	626	346	87
	%	0,1	0,1	0,1	0,1
Duglaska	ha	786	473	313	61
	%	0,0	0,1	0,1	0,0

Prírastok a t'azba (indikátor 3.1)

- ❑ základná podmienka TUOL: t'azba nesmie prevýšiť ako prírastok
- ❑ t'azby zatiaľ nemáme k dispozícii

	Celkový bežný prírastok		Priemerný rubný prírastok		Celkový priemerný prírastok	
	Spolu	Na 1 ha	Spolu	Na 1 ha	Spolu	Na 1 ha
Lesy spolu	9 275 541	6,58	5 319 555	4,16	8 197 610	6,39
Štátne	3 655 335	6,31	2 335 903	4,05	3 601 440	6,23
Neštátne	4 596 052	6,52	2 983 940	4,26	4 596 480	6,54
Združenia	861 402	6,58	542 149	4,14	829 979	6,33

Drevinové zloženie

- potreba vyhodnotiť prirodzenosť – vieme spočítať, v budúcom roku vyhodnotíme
- najdôležitejšie sú zmeny a poznanie ich príčin
- tabuľka len pre zaujímavosť:

	Banská Bystrica	Gemer	Liptovské Tatry	Šariš	Trenčín	Žilina
% listnatých drevín	70,9	53,9	8,7	66,5	68,1	34
% ihličnatých drevín	29,1	46,2	91,4	33,4	31,9	66

Chránené územia

- ❑ nejasné požiadavky z pohľadu TUOL – ekonomický a sociálny pilier
- ❑ sú žiaduce a ich výmera by nemala klesať, otáznny je východiskový stav

Združenie:		Banská Bystrica	Gemer	Liptov - Tatry	Šariš	Trenčín	Žilina	spolu
CHKO	ha	3 199	0	0	864	6 679	1 235	11 978
	%	10,0	0,0	0,0	14,9	34,8	7,7	8,7
NP	ha	67	1 923	27 288	173	0	2 681	32 132
	%	0,2	9,1	61,8	3,0	0,0	16,8	23,2
OPNP	ha	4 474	20	10 904	0	0	3 359	18 756
	%	13,9	0,1	24,7	0,0	0,0	21,1	13,6

Výzvy do budúcnosti

- ❑ vytvoriť dátové štruktúry a algoritmy pre hodnotenie nielen celej SR, ale aj vybraných častí
- ❑ problém identifikácie subjektov podľa názvu – zaviesť jednoznačnejší systém
- ❑ problém zmien členskej základne združení a vlastníctva pozemkov – potreba zastabilizovať určité oblasti pre medziročné porovnávanie
- ❑ propagácia výsledkov u verejnosti, verejné diskusie o chápaní TUOL

Ďakujem za pozornosť!

www.ipoles.sk/vynales/vstup.php